

ประวัติและพัฒนาการของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทย

ธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทยได้มีผู้ให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในต่างจังหวัดแห่งแรกที่จังหวัดจันทบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2523 ต่อมาได้มีการดำเนินการขยายการให้บริการออกไปในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่และเชียงราย เป็นต้น โดยผู้ประกอบการต้องขออนุญาตจากกรมไปรษณีย์โทรเลขในการดำเนินการส่งสัญญาณโทรทัศน์ การประกอบธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในสมัยนั้นไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายฉบับใดโดยตรง เท่าที่ผ่านมามีปัญหาในเรื่องของลิขสิทธิ์ และการพาดสายผ่านเสาไฟฟ้าจนทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องเลิกกิจการไป ส่วนรายการที่นำเสนอ นั้น ส่วนใหญ่เป็นรายการภาพยนตร์หรือรายการที่ผลิตขึ้นเอง เช่น รายการข่าวท้องถิ่น เป็นต้น ต่อมารัฐบาลได้มีนโยบายให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในระบบ MMDS (Multi-point Multi-channel Distribution System) ซึ่งระบบนี้ใช้คลื่นไมโครเวฟในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ไปยังจานรับสัญญาณตามบ้าน

ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลงานด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 แก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 เพื่อเป็นการแก้จุดอ่อนที่พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 ที่ไม่สามารถควบคุมกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และไม่สอดคล้องต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน โดยได้แก้ไขกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกได้แก่¹⁹

กฎกระทรวงฉบับที่ 12 อธิบายถึงคุณลักษณะของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก กล่าวคือ การส่งวิทยุกระจายเสียงหรือการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแฮตเซียน ผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า ให้ถือว่าเป็นการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์เพื่อให้บริการแก่สาธารณะหรือชุมชน

¹⁹ พรพัฒนา สิงคเสลิต, การศึกษานโยบายการกำกับดูแลโทรทัศน์บอกรับสมาชิก (วิทยานิพนธ์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 18-19.

กฎกระทรวงฉบับที่ 13 อธิบายคุณลักษณะของนิติบุคคลที่ประสงค์จะขออนุญาตดำเนินการโทรศัพท์รับสมาชิกราย โดยกฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดขั้นตอนขอเปลี่ยนแปลงดำเนินการ ระยะเวลาของการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ดำเนินการและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการยื่นดำเนินการขออนุญาต

กฎกระทรวงฉบับที่ 14 อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ คุณสมบัติของผู้อำนวยการสถานี ผู้จัดรายการ ผู้ประกาศ ตลอดจนคุณลักษณะและประเภทของรายการที่นำมาออกอากาศ²⁰

ในปี พ.ศ. 2531 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) สามารถให้สัมปทานในการดำเนินธุรกิจโทรศัพท์รับสมาชิกรายแก่ บริษัท อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (IBC) โดยเริ่มให้มีการส่งกระจายสัญญาณครั้งแรกในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งถือว่าเป็นบริษัทที่ได้เสนอบริการโทรศัพท์รับสมาชิกรายแรกในประเทศไทย โดยมีเงื่อนไขผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องจ่ายให้ อ.ส.ม.ท. 121 ล้านบาท ตลอดระยะเวลาสัมปทานหรือจ่ายให้ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี โดย อ.ส.ม.ท. ถือน้ำมันร้อยละ 2.78 ของทุนจดทะเบียน 180 ล้านบาท เริ่มมีการออกอากาศครั้งแรกในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2532 ให้บริการข่าว สาระ ความรู้ ความบันเทิง โดยให้บริการ 2 ช่อง แยกเป็นช่องข่าวและกีฬา (IBC1) และช่องบันเทิง (IBC 2) เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง

ทางบริษัทไอบีซีได้จดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 เพื่อให้เป็นบริษัท มหาชน จำกัด ต่อกระทรวงพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติ มหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 และเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 อ.ส.ม.ท. ได้อนุญาตให้บริษัท ไอบีซีเพิ่มช่องสัญญาณให้เป็น 10 ช่อง ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยทางบริษัทต้องจ่ายเงินประกันรายได้ขั้นต่ำ 410 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี พร้อมทั้งโอนเครื่องมือและอุปกรณ์มูลค่า 120 ล้านบาทให้แก่ อ.ส.ม.ท. และได้ขยายอายุสัมปทานจาก 20 ปี เป็น 25 ปี

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 ได้ขยายพื้นที่ให้บริการออกสู่จังหวัดต่างๆ กระจายสัญญาณครอบคลุมพื้นที่อีก 25 จังหวัดในเขตภูมิภาคทุกพื้นที่ในประเทศไทย โดยส่งสัญญาณ

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

ผ่านดาวเทียมไทยคม 1 ถ่ายทอดกระจายสัญญาณใน 10 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ภูเก็ต สงขลา ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ระยอง นครสวรรค์ ลพบุรี และราชบุรี

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2538 ทางบริษัทไอบีซีได้ประกาศตัวผู้ถือหุ้นรายใหญ่คือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บีบีทีวี แชนแนลวิชั่น จำกัดหรือ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 โดยทั้ง 2 บริษัทนี้ได้เข้ามาถือหุ้นบริษัท ไอบีซี บริษัทละ 18.08% ทำให้เสริมความแข็งแกร่งให้บริษัทไอบีซีเป็นอย่างมาก

ผู้ประกอบการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกรายที่สองคือ บริษัท สยามบรอดคาสติ้ง คอมมิวนิเคชั่น จำกัด เป็นบริษัทในเครือกาญจนพาสน์ ซึ่งนำโดยนายศิริ กาญจนพาสน์ ได้รับสัมปทานจาก อ.ส.ม.ท. เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2533 อายุสัมปทาน 20 ปี มีงบประมาณการลงทุนทั้งหมดประมาณ 300 ล้านบาท ค่าเครื่องจักรโดยประมาณ 150 ล้านบาท ค่าพัฒนาระบบประมาณ 60 ล้านบาท ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทไทยสกายเคเบิลทีวี จำกัด (มหาชน)

ทางบริษัทต้องจ่ายผลตอบแทนขั้นต่ำให้แก่ อ.ส.ม.ท. เป็นเงิน 175 ล้านบาท ตลอดระยะเวลา 20 ปีหรือจ่ายให้ 6.5% ของรายได้ก่อนหักภาษี โดยมีเงื่อนไขการแบ่งจ่ายในแต่ละช่วงดังนี้ คือ

- ปีที่ 1-5 ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท/ปี
 - ปีที่ 6-10 ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 7.5 ล้านบาท/ปี
 - ปีที่ 11-15 ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท/ปี
 - ปีที่ 16-20 ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักภาษี แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 12.5 ล้านบาท/ปี
- อ.ส.ม.ท. ถือหุ้นร้อยละ 7 ของทุนจดทะเบียน 200 ล้านบาท

บริษัทไทยสกายทีวี ได้เริ่มแพร่ภาพสัญญาณเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2533 จำนวน 3 ช่อง ในระบบ MMDS (Multi-point Multi-channel Distribution System) โดยให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2535 กลุ่มบริษัท วิทยุจักร จำกัด (มหาชน) ได้เข้าร่วมลงทุนโดยถือหุ้น 20% และเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2536 กลุ่มวิทยุจักรได้ขยายสัดส่วนการถือ

หุ้นเป็น 95% และได้ปรับปรุงการบริหารงานใหม่ เน้นหนักในรายการที่ผลิตขึ้นเองในประเทศมากขึ้น และได้เพิ่มช่องอีก 2 ช่อง เป็น 5 ช่อง

เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 อ.ส.ม.ท. ได้อนุมัติให้บริษัทไทยสกายทีวี เพิ่มช่องสัญญาณการให้บริการเป็น 10 ช่อง ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย โดยต้องจ่ายเงินประกันรายได้ขั้นต่ำเพิ่มขึ้นเป็น 470 ล้านบาท หรือ 6.5% ของรายได้ก่อนหักภาษีตลอดระยะเวลาสัมปทานและได้ขยายอายุสัมปทานจาก 20 ปี เป็น 25 ปี พร้อมทั้งโอนเครื่องมือและอุปกรณ์มูลค่า 120 ล้านบาท เป็นสมบัติของ อ.ส.ม.ท. ทั้งหมด

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 บริษัทไทยสกายทีวีได้เริ่มให้บริการในต่างจังหวัดเป็นครั้งแรกที่จังหวัดเชียงใหม่และเปิดตัวในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ชลบุรี ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2537

บริษัท ไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด เป็นผู้ดำเนินธุรกิจด้านการผลิตและสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ทุกช่องให้กับบริษัทไทยสกายทีวี และบริษัทไทยเทเลคอมแอนด์เทคโนโลยี จำกัด เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์โทรทัศน์บอกรับสมาชิกให้แก่สมาชิกของไทยสกายทีวี ซึ่งทั้งสองบริษัทเป็นบริษัทในเครือกลุ่มวิญจักร จำกัด (มหาชน)

ในปัจจุบันบริษัทไทยสกายทีวีประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินงานมากจนได้ปิดกิจการไปเนื่องจากไม่สามารถทนต่อภาวะขาดทุนได้ โดยกรมประชาสัมพันธ์ได้ให้บริษัทเวิร์ลสตาร์ทีวี (ไทยแลนด์) ในชื่อไทยทีวี ดำเนินการสวมต่อสัมปทานเดิมของไทยสกายทีวี มีระยะเวลาสัมปทาน 25 ปี โดยใช้การส่งสัญญาณในระบบ MMDS และอนุญาตให้มีโฆษณาได้ โดยให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น และในตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 ช่องเนชั่นแซนแนล จะยุติการออกอากาศทางยูบีซี และย้ายมาออกอากาศทางไทยทีวีต่อไป โดยทางเนชั่นกรุ๊ปให้เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงว่า เนื่องจากอุปสรรคในด้านกฎระเบียบด้านการห้ามโฆษณาในยูบีซี จึงทำให้ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงการออกอากาศเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อไป²¹

ผู้ประกอบการที่มีความสำคัญในกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกรายต่อไป บริษัทยูนิเวอร์แซล เคเบิลทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) ได้จัดตั้งขึ้น โดยเกิดจากการที่ บริษัท เทเลคอม

²¹ www.ubctv.com.

เอเชีย คอปเปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) (บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์) ซึ่งทำธุรกิจโทรศัพท์ 2.6 เลขหมายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้ได้รับสัมปทานจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ท.ศ.ท.) โดยได้ดำเนินการขอสัมปทานกับ อ.ส.ม.ท. เพื่อร่วมลงทุนในธุรกิจโทรศัพท์บอกรับสมาชิก กับบริษัทเทเลคอมโฮลดิ้ง จำกัด (เป็นบริษัทที่ บริษัทเทเลคอมเอเชียคอปเปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ (99.99%)) และได้จัดตั้งบริษัท ไทยเคเบิลวิชั่น จำกัด ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ยูนิเวอร์แซล เคเบิลทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) (UTV) เพื่อดำเนินธุรกิจโทรศัพท์บอกรับสมาชิกซึ่งบริษัทเทเลคอมโฮลดิ้งจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทยูทีวี 90% และ อ.ส.ม.ท. ถือหุ้น 10% บริษัทยูทีวีได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2535 โดยได้มีการเซ็นสัญญาดำเนินธุรกิจโทรศัพท์บอกรับสมาชิกกับ อ.ส.ม.ท. เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2537 มีอายุสัมปทาน 23 ปี ในระยะแรกมีข้อจำกัด 2 ประการ คือ สามารถให้บริการได้เฉพาะเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น และให้ดำเนินการส่งสัญญาณผ่านระบบสายเคเบิล

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 มีการแก้ไขสัญญาใหม่กับ อ.ส.ม.ท. โดยเปิดโอกาสให้บริษัทยูทีวี สามารถขยายเครือข่ายได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และสามารถใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการส่งสัญญาณทั้งระบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ระบบ MMDS และระบบ DTH (Direct-To-Home) ได้ นอกจากนี้ยังขยายอายุสัมปทานออกไปเป็น 25 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 มีทุนจดทะเบียน 108 ล้านบาท ต่อมาได้เพิ่มเป็น 500 ล้านบาท การได้รับสัมปทานจาก อ.ส.ม.ท. ในครั้งนี้ทางบริษัทยูทีวี ต้องจ่ายค่าสัมปทานร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย หรือจ่ายผลตอบแทนขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า 275 ล้านบาท ตลอดอายุสัมปทานแก่ อ.ส.ม.ท.

บริษัทยูทีวีได้ให้บริการธุรกิจโทรศัพท์บอกรับสมาชิก โดยใช้เทคโนโลยีระบบเคเบิลใยแก้วนำแสง ซึ่งเป็นระบบหลักที่ใช้ในการแพร่ภาพผ่านระบบโทรศัพท์บอกรับสมาชิกที่ใช้ในหลายประเทศเนื่องจากสามารถให้ภาพและเสียงที่คมชัด อีกทั้งยังสามารถให้บริการจำนวนช่องได้มากถึง 40 ช่องและให้บริการเสริมได้หลากหลายรูปแบบ เช่น บริการ Video on Demand, บริการ Pay-Per-View ได้ด้วย

วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2541 บริษัท ไอบีซีและบริษัทยูทีวี ได้แจ้งความจำเป็นของการรวมกิจการว่าเกิดจากการที่บริษัทประสบภาวะการขาดทุนอย่างหนักและภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว หากทั้งสองบริษัทยังต้องแข่งขันกันต่อไปจะทำให้ประสบปัญหาการขาดทุนมากขึ้น ซึ่งสาเหตุการขาดทุนมี 2 ประการ ดังนี้

1. การแข่งขันอย่างรุนแรงระหว่างผู้ประกอบการระบบโทรทัศน์บอกรับสมาชิก (ซึ่งก่อนการรวมกิจการมี 3 ราย) ทำให้ผู้ประกอบการแต่ละรายต้องประมูลรายการโทรทัศน์จากผู้ผลิตรายการต่างประเทศ โดยจ่ายค่าลิขสิทธิ์สูงกว่าผู้ประกอบการหลายประเทศต้องจ่ายและเนื่องจากค่าลิขสิทธิ์ต่างๆ กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) เมื่อค่าเงินบาทอ่อนตัวลงจาก 25 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็น 50 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จึงทำให้ต้นทุนด้านรายการต้องสูงขึ้นประมาณ 100%
2. จำนวนผู้บริโภคสำหรับโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทยยังน้อยเกินกว่าที่จะมีผู้ประกอบการเกิน 1 รายและการที่ฐานสมาชิกมีจำนวนน้อย ทำให้การผลิตรายการภายในประเทศที่มีคุณภาพโดยผู้ประกอบการแต่ละรายมีความเป็นไปได้น้อยมากเพราะมีต้นทุนต่อหน่วยสูง

เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ได้มีพิธีลงนามในสัญญาเพื่อรวมกิจการกันระหว่างบริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง จำกัด (มหาชน) หรือบริษัทไอบีซี ของกลุ่มบริษัทชินวัตรและบริษัท ยูนิเวอร์แซล เคเบิลทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัทยูทีวี ในเครือบริษัท เทเลคอมเอเชีย (ทีเอ) โดยตั้งชื่อบริษัทใหม่เป็น บริษัทยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (ยูบีซี) โดยมีสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นประกอบด้วย บริษัท เทเลคอมโฮลดิ้ง จำกัด บริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์แอนด์คอมมิวนิเคชั่น เอ็มไอเอช และบริษัทไอบีซี ซึ่งมีข้อตกลงการบริหารกิจการและข้อตกลงว่าบริษัทในเครือของผู้ถือหุ้นทั้งสามจะไม่ประกอบธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ซึ่งเป็นการแข่งขันกับบริษัทไอบีซีและยูทีวีหลังจากสัญญาจะมีผลใช้บังคับ โดยบริษัทไอบีซี จะถือหุ้นสามส่วนของ บริษัทยูทีวีจากบริษัทเทเลคอมโฮลดิ้ง จำกัด เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาร่วมกันและถือหุ้นของบริษัทชินเพล็กซ์จากบริษัทเทเลคอมโฮลดิ้ง จำกัด มูลค่า 409 ล้านบาท และบริษัทแซทเทลไลท์ เซอร์วิส บริษัทย่อยของไอบีซี จะซื้อทรัพย์สินของบริษัทเอเชีย มัลติมีเดีย จำนวน 1,627 ล้านบาท และซื้อทรัพย์สินของบริษัทเน็ตเวิร์ค เอนจิเนียริง คอนซัลแทนท์ มูลค่า 104 ล้านบาท

คณะกรรมการยังมีมติให้ลงนามในสัญญาให้บริการโครงข่ายมัลติมีเดีย ระหว่างบริษัทยูทีวีและบริษัทเอเชียมัลติมีเดียเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยบริษัทยูทีวีมีสิทธิ์ฝ่ายเดียวที่จะต่ออายุสัญญาต่อไปจนถึงปี พ.ศ. 2562 หลังจากนั้นการต่อสัญญาจะทำได้ภายใต้การตกลงของคู่

สัญญา โดยมีค่าบริการ 65 ล้านบาท/เดือน กรณีสมาชิกที่วีไม่เกิน 165,000 ราย และส่วนที่เพิ่มคือค่าบริการอีก 140 บาท ต่อ เดือน สำหรับสมาชิก 1 ราย²²

อ.ส.ม.ท. ได้อนุมัติให้รวมกิจการ โดยมีเงื่อนไขต่างๆ ดังนี้

ในส่วนของรัฐบาล

1. การขอแก้ไขนี้ไม่มีส่วนได้-เสีย ของรัฐ
2. อำนาจในการควบคุมดูแลนโยบายและข้อกำหนดต่างๆตามสัญญายังเป็นของรัฐอยู่เดิมทุกประการ
3. รัฐมีอำนาจที่จะป้องกันการผูกขาดได้ เช่น การให้สัมปทานหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจลักษณะเดียวกันได้ตามความเหมาะสม
4. รัฐจะได้รับประโยชน์จากการรวมธุรกิจครั้งนี้ เพราะจะทำให้ลดการไหลออกของเงินตราสกุลต่างประเทศซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านค่าลิขสิทธิ์รายการและอุปกรณ์บางส่วนที่สามารถใช้ร่วมกัน ช่วยรัฐประหยัดทุนสำรองเงินตรา ระหว่างประเทศได้จำนวนมาก

ในส่วนของ อ.ส.ม.ท.

1. ผลประโยชน์ที่ อ.ส.ม.ท. ได้รับ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสัญญา ค่าตอบแทนทั้งสองบริษัทไม่เปลี่ยนแปลงและการรับรู้รายได้ของทั้งสองบริษัทยังดำเนินการตามปกติ
2. อ.ส.ม.ท. ยังเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามสัญญา โดยเฉพาะด้านคุณภาพของรายการ หรือการดูแลเงื่อนไขต่างๆ ตามกฎหมาย
3. สักส่วนของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของ อ.ส.ม.ท. ในคณะกรรมการของบริษัท ไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด อ.ส.ม.ท.
4. จำนวนหุ้นของ อ.ส.ม.ท. และมูลค่าไม่ได้ลดลง โดยเฉพาะในส่วนของมูลค่าหุ้นทั้งบริษัทไอบีซี และบริษัทยูทีวีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในระยะยาวเพราะผลประกอบการในระยะยาวมีความเป็นไปได้ที่จะดีขึ้น

²² พรพัฒนา สิงคเสลิต, การศึกษาปัญหา นโยบายการกำกับดูแลโทรทัศน์บอกรับสมาชิก (วิทยานิพนธ์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 27.

5. เกี่ยวกับทรัพย์สินในอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการตามสัญญาที่ทั้งสองบริษัทต้องดำเนินการโอนทรัพย์สินดังกล่าวให้ อ.ส.ม.ท. โดยครบถ้วนเหมือนเดิม

จากการวิเคราะห์ผลประกอบการโดยพิจารณาถึงบริษัทไทยสกายทีวีที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

บริษัทไทยสกายทีวี ประสบภาวะการขาดทุนอย่างหนักจนกระทั่งไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนตามปกติให้แก่ อ.ส.ม.ท. รวมถึงไม่สามารถจ่ายค่าเช่าของสัญญาอนุญาตวิทยุคมนาคมไม่สามารถจ่ายค่าลิขสิทธิ์รายการต่างประเทศจนถูกยกเลิกไปหลายช่อง (ทำให้สมาชิกได้รับความเสียหายเพราะไม่ได้รับชมรายการครบถ้วน)

บริษัทยูทีวี ประสบภาวะการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสรุปว่ามีผลการขาดทุนสุทธิเกินกว่าสัดส่วนผู้ถือหุ้น ทำให้ทุนของบริษัทติดลบ

บริษัทไอบีซี ประสบภาวะการขาดทุนอย่างต่อเนื่องเช่นกัน หากพิจารณาผลประกอบการของทั้งสามบริษัทจะเห็นได้ชัดเจนว่าหากบริษัทยูทีวีและบริษัทไอบีซีไม่ร่วมมือในการดำเนินธุรกิจ บริษัททั้งสองจะต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกับบริษัทไทยสกายเคเบิลทีวี ซึ่งส่งผลให้ทั้งสองบริษัทไม่สามารถชำระค่าตอบแทนต่อ อ.ส.ม.ท. รวมทั้งไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามสัญญา ซึ่งผู้บริโภคจะไม่สามารถใช้บริการที่ดีและมีคุณภาพเพราะทั้งสองบริษัทอาจต้องหยุดกิจการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการว่างงานเป็นจำนวนมากและมีผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ด้านการผลิตรายการในประเทศ เป็นต้น

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 จากการรวมกิจการของบริษัทไอบีซีและบริษัทยูทีวีทำให้เป็นบริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ทั้งนี้ภายในกลุ่มบริษัทยูบีซีประกอบไปด้วย

1. บริษัท คือ บริษัทยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2. บริษัทยูบีซี เคเบิลเน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน)
3. บริษัทแซทเทลไลท์ เซอร์วิส จำกัด
4. บริษัทซินเพล็กซ์ จำกัด

บริษัทไอพีซีได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ยูไนเต็บบรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) สำหรับบริษัทยูทีวีได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทยูพีซี เคเบิลเน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน)

ต่อมาเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2542 กลุ่มชินวัตรฯ ได้ขายหุ้นสามัญทั้งหมดให้แก่ นักลงทุนสถาบันการเงินและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 2 ราย ได้แก่ บริษัทเทเลคอมเอเชีย จำกัด (มหาชน) และบริษัท มัลติชอยส์ อินเตอร์เนชั่นแนล โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งบริษัทเทเลคอมเอเชียเป็นบริษัทใน เครือเจริญโภคภัณฑ์ประกอบธุรกิจเข้าร่วมลงทุนทั้งในและนอกประเทศ และเป็นหนึ่งในผู้นำธุรกิจ โทรคมนาคมในประเทศไทยรวมถึงระบบโทรศัพท์พื้นฐาน บริการไร้สายและบริการมัลติมีเดีย ส่วน บริษัท มัลติชอยส์ อินเตอร์เนชั่นแนล โฮลดิ้ง เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจระบบโทรศัพท์นํบอกรับสมาชิก ในระดับโลก โดยบริษัทยูพีซีมีลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กรดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.1 โครงสร้างองค์กรของบริษัทยูบีซี²³

เมื่อเริ่มต้นรวมกิจการเป็นยูบีซี มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 291,391 ราย ปัจจุบันสมาชิกมีจำนวน 437,845 ราย (ตารางที่ 4.1) โดยในส่วนของ การดูแลสมาชิก ยูบีซีใช้ระบบการบริหารงานสมาชิก Subscriber Management System (SMS) อันประกอบไปด้วยฝ่ายบริการลูกค้า (Customer Service) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ให้บริการผ่านระบบโทรศัพท์รวมกว่า 300 คู่สาย ฝ่ายสนับสนุนการบริการลูกค้า (Customer Service Support) มีหน้าที่ตรวจสอบและพัฒนาการบริการ (แผนภาพที่ 4.1) รวมทั้งทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างสมาชิกและยูบีซี โดยเป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการให้บริการสมาชิกในช่วงเวลาระหว่าง 10.00–12.00 น. และ 14.00–17.00 น. ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ และฝ่าย Branch & Agency Support มีหน้าที่ให้บริการแก่สมาชิกในต่างจังหวัดทั่วประเทศด้วยระบบ on – line นอกจากนี้ยังมีสำนักงานสาขาในภาคต่างๆ ที่คอยให้บริการลูกค้าคือ เชียงใหม่ ขอนแก่นและหาดใหญ่ รวมทั้งตัวแทนในจังหวัดต่างๆ อีกกว่า 90 รายทั่วประเทศ โดยในส่วนของผลประกอบการปี พ.ศ. 2545 ยูบีซีได้ขาดทุนลดลง 1,171.3 ล้านบาท เหลือขาดทุนในปลายปี พ.ศ. 2545 ขาดทุนเป็นเงิน 284.4 ล้านบาท²⁴

ตารางที่ 4.1 จำนวนสมาชิกยูบีซี ตั้งแต่ธันวาคม พ.ศ. 2541- ธันวาคม พ.ศ. 2545

ปี พ.ศ.	2541	2542	2543	2544	2545
จำนวนสมาชิก (ราย)	301,309	324,537	308,956	406,589	437,845

ที่มา : www.ubctv.com

ยูบีซีมีการแพร่ภาพด้วยระบบ 2 ระบบ คือ ระบบ DStv (Digital Satellite Television) ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณผ่านระบบดาวเทียมระบบดิจิตอล ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และระบบ CATv (Cable Television) ซึ่งเป็นการแพร่ภาพด้วยเทคโนโลยีใยแก้วนำแสง ที่เปิดให้บริการครอบคลุมเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งจังหวัดขอนแก่น โดยเป็นการนำเสนอตลอด 24 ชั่วโมง และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

การรวมกิจการกันของทั้ง 2 บริษัทนั้น ยังคงสัญญาที่ได้รับจาก อ.ส.ม.ท. ที่ได้ไว้ 2 ฉบับ คือ สัญญาสัมปทานในส่วนของบริษัทไอบีซีและสัญญาสัมปทานในส่วนของบริษัทยูทีวี โดยมีการแก้ไขถึงลักษณะการดำเนินการว่าเป็นไปในลักษณะร่วมดำเนินการ ซึ่งหากยึดถือตามหลักการจดทะเบียนเป็นหลักการที่บริษัทไอบีซีและบริษัทยูทีวีจดทะเบียนแยกกันย่อมทำให้ในทางนิติบัญญัติ

²⁴ เรื่องเดียวกัน.

สองบริษัทที่มีฐานะเป็นคนละนิติบุคคล²⁵ การดำเนินการของทั้งสองบริษัทในการกำหนดราคาและคุณภาพการบริการหรือกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการให้บริการ จึงเข้าข่ายการดำเนินการที่มีผู้ประกอบการธุรกิจรายหนึ่งร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจอีกรายหนึ่ง ซึ่งรายละเอียดสัญญาสัมปทานที่ทั้งสองบริษัทได้ทำไว้กับทาง อ.ส.ม.ท. นั้นเป็นสัญญาของการร่วมดำเนินกิจการ

สัญญาของบริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ (ไอบีซี)

สัญญาร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2

สัญญานี้ทำขึ้น ณ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย อยู่ที่เลขที่ 63/1 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2541 ระหว่างองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย โดยนางอรสา คุณวัฒน์ ผู้อำนวยการ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “อ.ส.ม.ท.” ฝ่ายหนึ่ง กับบริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดยนายเนวิลส์ เมเยอร์ และนายนิวัฒน์ บุญทรง กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท อยู่ที่เลขที่ 1376/1 ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “บริษัท” อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่

1. คู่สัญญาได้ตกลงร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกตามสัญญาร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ลงวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2532 และแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกรวมกันว่า “สัญญาเดิม”
2. บริษัทและบริษัทยูทีวี เคเบิล เน็ตเวอร์ค จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกอีกรายหนึ่งของ อ.ส.ม.ท. ต่างประสบกับปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่องจำนวนมากจากการร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

²⁵ คณะอนุกรรมการศึกษาการแข่งขันทางการค้า, กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก 14 มิถุนายน 2543, (2543), หน้า 63. (อัคราเนนา)

เมื่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวจนเข้าภาวะวิกฤต ซึ่ง อ.ส.ม.ท. ได้ให้ความเห็นชอบในการแก้ปัญหาการขาดทุนดังกล่าว เพื่อให้บริษัทสามารถให้บริการแก่สมาชิกในระบบของบริษัททั้งสองได้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้บริษัททั้งสองมีการบริหาร การใช้ทรัพยากร การลงทุนและการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกัน

3. การที่บริษัทและบริษัทยูทีวี เคเบิล เน็ตเวอร์ค จำกัด (มหาชน) จะร่วมกันดำเนินกิจการโดยมีการบริหาร การใช้ทรัพยากร การลงทุนและการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกันนั้นเป็นมาตรการในการแก้ปัญหาการขาดทุนจำนวนมากเพื่อความอยู่รอดของบริษัทที่บริษัทเห็นว่าเหมาะสม โดยบริษัทมีเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะให้บริการแก่สมาชิกต่อไป โดยจะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เนื่องจากมีการใช้บุคลากรคุณภาพของทั้งสองบริษัทร่วมกัน
4. คณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2541 วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2541 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการในการปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยได้คำนึงถึงผลกระทบตามสภาวะเศรษฐกิจและสภาวะของการดำเนินกิจการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ทั้งนี้ให้ อ.ส.ม.ท. ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปและให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน

อ.ส.ม.ท. และบริษัทจึงตกลงปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเดิม ดังมีข้อความ

ต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้ไว้ตอนท้ายวรรคสองของข้อ 5. ของสัญญาเดิม ฉบับลงวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2532

“ซึ่งบริษัทจะต้องแจ้งให้ อ.ส.ม.ท. เห็นชอบล่วงหน้าก่อนดำเนินการไม่น้อยกว่า 30 วันรวมทั้งเสนอเหตุผลและรายละเอียดประกอบตามสมควร และ อ.ส.ม.ท. จะใช้เวลาในการพิจารณาไม่เกิน 30 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากบริษัท ซึ่ง อ.ส.ม.ท. อาจขอให้บริษัทมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้”

ข้อ 2. ให้เพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ 2.1 เอกสารผนวกหมายเลข 1 ของสัญญาเดิมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2537

“บริษัทจะให้บริการเฉพาะรายการตามวรรคแรกของสัญญานี้ รายการจากสถานีโทรทัศน์ภาคปกติ ส่วนการให้บริการประเภทอื่นไม่ว่าจะกำหนดไว้ข้างต้นนี้หรือไม่หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผังรายการหลัก บริษัทจะดำเนินการได้ภายหลังจากได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรจาก อ.ส.ม.ท. ซึ่งบริษัทจะต้องแจ้งให้ อ.ส.ม.ท. เห็นชอบล่วงหน้าก่อนดำเนินการไม่น้อยกว่า 30 วัน รวมทั้งเสนอเหตุผลและรายละเอียดประกอบตามสมควร และ อ.ส.ม.ท. จะใช้เวลาในการพิจารณาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากบริษัท ซึ่ง อ.ส.ม.ท. อาจขอให้บริษัทมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้”

นอกเหนือจากที่คู่สัญญาได้ตกลงตามสัญญาฉบับนี้ คู่สัญญาตกลงปฏิบัติตามสัญญาเดิมทุกประการ โดยคู่สัญญาต่างสงวนสิทธิเรียกร้องที่ฝ่ายหนึ่งมีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอยู่ก่อนวันลงนามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ โดยมีให้ถือว่าการทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้เป็นการสละสิทธิเรียกร้องดังกล่าว

สัญญาฉบับนี้ได้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการทุกฝ่ายต่างได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาแล้วเห็นว่าถูกต้องตามความประสงค์จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตรา (ถ้ามี) ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญและเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

สัญญาของบริษัทยูทีวี เคเบิล เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) หรือ (ยูทีวี)

สัญญาร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรทัศน์ทางสายระบบบอกรับเป็นสมาชิก
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 3

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย อยู่ที่เลขที่ 63/1 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2541 ระหว่างองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย โดยนางอรสา คุณวัฒน์ ผู้อำนวยการ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “อ.ส.ม.ท.” ฝ่ายหนึ่ง กับบริษัทยูทีวี เคเบิล เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน) ชื่อเดิมคือ “ไทยเคเบิลวิชั่นจำกัด(มหาชน)” โดยนายวัลลภ วิมลวณิชย์ และนายศุภกิต เจียรนวนนท์ กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท อยู่ที่เลขที่ 18 อาคารเทเลคอมทาวเวอร์ ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “บริษัท” อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่

1. คู่สัญญาได้ตกลงร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกตามสัญญาร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์ทางสายระบบบอกรับเป็นสมาชิก ลงวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ซึ่งได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2537 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกรวมกันว่า "สัญญาเดิม"
2. บริษัทและบริษัท อินเทอร์เน็ตชั้นนำ บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกอีกรายหนึ่งของ อ.ส.ม.ท. ต่างประสบกับปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่องจำนวนมากจากการร่วมดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวจนเข้าภาวะวิกฤต ซึ่ง อ.ส.ม.ท. ได้ให้ความเห็นชอบในการแก้ปัญหาการขาดทุนดังกล่าวเพื่อให้บริษัทสามารถให้บริการแก่สมาชิกในระบบของบริษัททั้งสองได้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้บริษัททั้งสองมีการบริหารการใช้ทรัพยากร การลงทุนและการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกัน
3. การที่บริษัทและบริษัท อินเทอร์เน็ตชั้นนำ บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะร่วมกันดำเนินกิจการโดยมีการบริหารการใช้ทรัพยากร การลงทุน และการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกันนั้นเป็นมาตรการในการแก้ปัญหาการขาดทุนจำนวนมากเพื่อความอยู่รอดของบริษัทที่บริษัทเห็นว่าเหมาะสม โดยบริษัทมีเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะให้บริการแก่สมาชิกต่อไป โดยจะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าที่จะสามารถกระทำได้นี้เนื่องจากการใช้บุคลากรคุณภาพของทั้งสองบริษัทร่วมกัน
4. คณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2541 วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2541 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการในการปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทให้บริการโทรศัพท์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยได้คำนึงถึงผลกระทบตามสภาวะเศรษฐกิจและสภาวะของการดำเนินกิจการโทรศัพท์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ทั้งนี้ให้ อ.ส.ม.ท. ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป และให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน

อ.ส.ม.ท. และบริษัทจึงตกลงปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเดิมนี้นี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกข้อความในวรรคสองของข้อ 1.3 ของสัญญาเดิมและให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“บริษัทจะต้องมีบริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นสามัญที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทไปจนกว่าหุ้นสามัญของบริษัทจะเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”

ข้อ 2. ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของข้อ 1.3 ของสัญญาเดิม

- การดำเนินการตามวรรคแรกจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
- (1) เมื่อบริษัทมีคุณสมบัติครบถ้วนในการที่จะนำหุ้นสามัญของบริษัทเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ในการรับหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และ
 - (2) การนำหุ้นสามัญของบริษัทเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและการปฏิบัติตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะไม่มีผลทำให้บริษัทต้องปรับโครงสร้างองค์กร หรือต้องยกเลิกการบริหาร การใช้ทรัพยากร การลงทุนหรือการให้บริการร่วมกับบริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ดำเนินการอยู่ในขณะนั้น หรือจะต้องไม่มีผลกระทบในทางเสียหายต่อการดำเนินธุรกิจ (ไม่ว่าด้านการเงินหรือด้านอื่นใด) ของบริษัท

บริษัทจะต้องดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีการยื่นคำขอให้รับหุ้นสามัญของบริษัทเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใน 1 ปี นับแต่จากวันที่บริษัทไม่มีข้อขัดขัดตามเงื่อนไขทั้งสองข้อข้างต้น

ข้อ 3. ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้ไว้ตอนท้ายวรรคสองของข้อ 5. ของสัญญาเดิม

“ซึ่งบริษัทจะต้องแจ้งให้ อ.ส.ม.ท. เห็นชอบล่วงหน้าก่อนดำเนินการไม่น้อยกว่า 30 วันรวมทั้งเสนอเหตุผลและรายละเอียดประกอบตามสมควร และ อ.ส.ม.ท. จะใช้เวลาในการพิจารณาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากบริษัท ซึ่ง อ.ส.ม.ท. อาจขอให้บริษัทมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้”

ข้อ 4. ให้ยกเลิกข้อความในวรรคท้ายของข้อ 2. ในเอกสารผนวกหมายเลข 1 ของ
สัญญาเดิม และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“บริษัทจะให้บริการเฉพาะช่องรายการ Basic Channel ช่องรายการจากสถานี
โทรทัศน์ภาคปกติและช่อง Premium Channel ส่วนการให้บริการประเภทอื่นไม่ว่าจะกำหนดไว้
ข้างต้นนี้หรือไม่ หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผังรายการหลัก บริษัทจะดำเนินการได้ภายหลังจากได้
รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรจาก อ.ส.ม.ท. ซึ่งบริษัทจะต้องแจ้งให้ อ.ส.ม.ท. เห็นชอบ
ล่วงหน้าก่อนดำเนินการไม่น้อยกว่า 30 วัน รวมทั้งเสนอเหตุผลและรายละเอียดประกอบตามสม
ควรและ อ.ส.ม.ท. จะใช้เวลาในการพิจารณาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจาก
บริษัท ซึ่ง อ.ส.ม.ท. อาจขอให้บริษัทมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้”

นอกเหนือจากที่คู่สัญญาได้ตกลงตามสัญญาฉบับนี้ คู่สัญญาตกลงปฏิบัติตาม
สัญญาเดิมทุกประการ โดยคู่สัญญาต่างสงวนสิทธิเรียกร้องที่ฝ่ายหนึ่งมีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอยู่ก่อนวัน
ลงนามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ โดยมีให้ถือว่าการทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้เป็นการสละ
สิทธิเรียกร้องดังกล่าว และบริษัท อินเทอร์เน็ตในชั้นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
โดยนายเนวิลล์ เมเยอร์ และนายนิวัฒน์ บุญทรง กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทซึ่งจะ
ต้องเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทตามสัญญาข้อ 1. ตกลงเห็นชอบและยินยอมปฏิบัติตามสัญญานี้

สัญญาฉบับนี้ได้ทำขึ้นสามฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการทุกฝ่ายต่างได้อ่านและเข้าใจ
ข้อความในสัญญาแล้วเห็นว่าถูกต้องตามความประสงค์จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตรา (ถ้า
มี) ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญและเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

รายละเอียดของสัญญาทั้งสองฉบับที่เหมือนกันมีดังนี้

ทรัพย์สินที่ลงทุน : บริษัทเป็นผู้ลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ มูลค่าไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท
โดยทรัพย์สินที่บริษัทลงทุนส่วนหนึ่งจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ อ.ส.ม.ท. ตาม
เงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา แต่บริษัทยังคงมีสิทธิในการครอบครองและใช้
ประโยชน์จากทรัพย์สินจดหมายสัญญาสัมปทาน

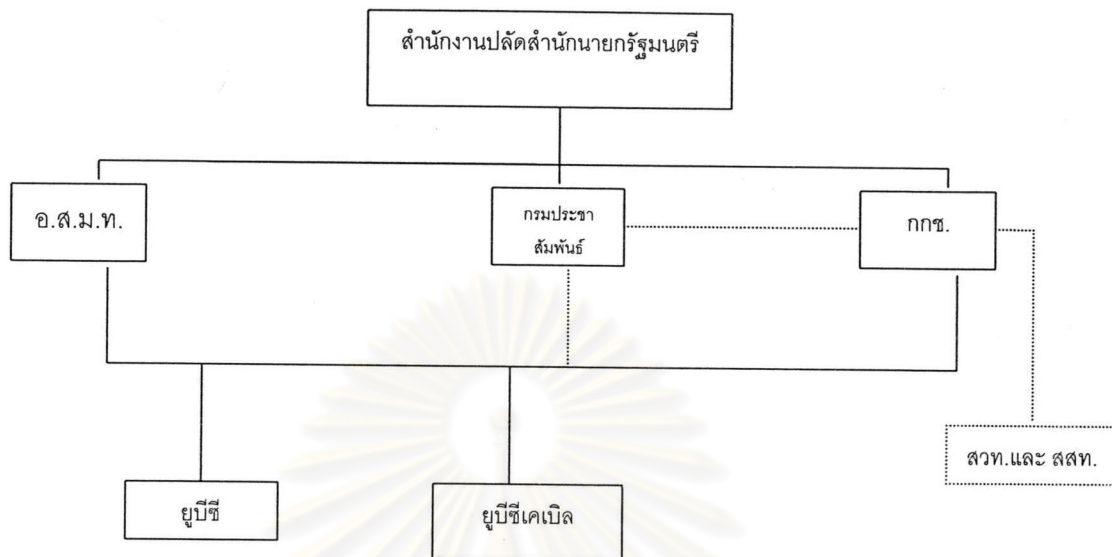
เงื่อนไขอื่นๆ : บริษัทต้องดำเนินกิจการตามสัญญาในนามของ อ.ส.ม.ท. และอยู่ภายใต้การ
ควบคุมของ อ.ส.ม.ท. จะให้บุคคลอื่นรับไปดำเนินการแทนมิได้ เว้นแต่จะได้
รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งให้ผู้แทน อ.ส.ม.ท. เข้าร่วมเป็น
กรรมการบริษัทด้วย

สัญญาทั้งสองฉบับนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนของสัญญาฉบับเก่าที่ทาง บริษัทไอบีซีและบริษัทยูทีวีได้ทำไว้เดิม ในทางนิติบัญญัติมีฐานะเป็นคนละนิติบุคคล เนื่องจากการจดทะเบียนแยกกันระหว่าง 2 บริษัท คือบริษัทยูบีซี (เดิม คือ ไอบีซี) และบริษัท ยูบีซี เคเบิล เน็ตเวิร์ค (เดิม คือ ยูทีวี) การทำนิติกรรมใดๆ ของทั้งสองบริษัทก็แยกกันเด็ดขาดเพราะถือว่าเป็นคนละนิติบุคคลกัน โดยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาเกิดขึ้นในส่วนของ การปรับโครงสร้าง ผู้ถือหุ้นของบริษัท โดยให้เหตุผลว่ามาจากการคำนึงถึงผลกระทบตามสถานะเศรษฐกิจ และสถานะของการดำเนินกิจการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยได้ให้ความเห็นชอบให้บริษัท ทั้งสองมีการบริหาร การใช้ทรัพยากร การลงทุนและการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกันในการแก้ปัญหาการขาดทุนดังกล่าว เพื่อให้บริษัทสามารถให้บริการแก่สมาชิกในระบบของบริษัททั้งสองได้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและร่วมกันดำเนินกิจการโดยมีการบริหาร การใช้ทรัพยากร การลงทุน และการให้บริการแก่สมาชิกร่วมกันนั้น ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาการขาดทุนผลจำนวนมากที่ได้กระทบตามสถานะเศรษฐกิจที่ผ่านมา

การดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาสัมปทานที่ได้รับบริการให้บริการถ่ายทอดโทรทัศน์ ระบบบอกรับสมาชิกผ่านดาวเทียม จะหมดอายุลงในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557 และสัญญาสัมปทานการให้บริการถ่ายทอดโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกทางสายของบริษัทยูบีซีเคเบิล จะหมดอายุลงในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ตามสัญญาสัมปทานยังถูกควบคุมราคา อัตราค่าบริการเป็นสมาชิก โดยก่อนการขึ้นค่าบริการทุกครั้ง บริษัทต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลก่อนจึงจะดำเนินการใดๆได้ ซึ่งโทรทัศน์บอกรับสมาชิกยูบีซีมีโครงสร้างการกำกับดูแลโดยหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.2 โครงสร้างการกำกับดูแลธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิก

ที่มา : www.ubctv.com

หมายเหตุ :

กกช. = คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ

สวท. และ สสท. = สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยและสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา การแพร่ภาพในโทรทัศน์ในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ 2 หน่วยงาน ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี คือ องค์การสื่อสารมวลชน (อ.ส.ม.ท.) และกรมประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) โดยมีหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการวิทยุโทรทัศน์ที่ผ่านสายเคเบิลและไม่ผ่านสายเคเบิล ออกกฎและควบคุมการดำเนินงานด้านเทคนิค

ทั้งนี้การกำกับดูแลโทรทัศน์บอกรับสมาชิกจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของส่วนกิจกรรมพิเศษ โดยส่วนนี้ขึ้นตรงกับผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนมีหน้าที่ติดตามประสานงานหน่วยงานที่ร่วมลงทุนกับทาง อ.ส.ม.ท. ซึ่งในส่วนของข้อกำหนดเกี่ยวกับโทรทัศน์บอกรับสมาชิกที่อยู่ในกำกับของ อ.ส.ม.ท. นั้น อ.ส.ม.ท. มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทั้งในเรื่องการกำหนดราคา การอนุมัติการขึ้นราคาค่าบริการรายเดือนและจำนวนช่องรายการที่จะให้บริการ ทั้งนี้หลักเกณฑ์ของ อ.ส.ม.ท. ในการดำเนินการระบบโทรทัศน์บอกรับสมาชิกมีข้อกำหนดในเรื่องการหารายได้ว่ามาจากการเก็บค่าบริการสมาชิกและห้ามมิให้ทำการโฆษณาในรายการที่ให้บริการ ซึ่งนอกจากผู้ประกอบการจะต้องขอใบอนุญาตจากทาง อ.ส.ม.ท. แล้ว ยังต้องดำเนินการอื่นๆ ดังนี้

1. ขอบินอนุญาตในการติดตั้งโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงจากองค์กรกำกับดูแลด้านโทรคมนาคม
2. ขอลดเว้นความถี่จากองค์กรกำกับดูแลด้านโทรคมนาคม (กรณีที่ต้องการใช้คลื่นสัญญาณดาวเทียมในการแพร่ภาพ)
3. ข้อยกเว้นจากข้อจำกัดว่าด้วยสัดส่วนหุ้นส่วนต่างชาติ (ในกรณีของผู้ประกอบการต่างชาติ)

รวมทั้งการติดตั้งโครงข่ายสื่อสัญญาณจะต้องขออนุญาตจากองค์กรกำกับดูแลด้านโทรคมนาคม (คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ) นอกจากนี้ กทช. ก็มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแล ออกกฎระเบียบและควบคุมการดำเนินงานทางด้านเทคนิคของโทรทัศน์ทั้งระบบผ่านสายเคเบิลและไม่ผ่านสายเคเบิล

การรวมธุรกิจกันระหว่างบริษัทไอพีซีและยูทีวีนันได้มีการร้องเรียนจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการรวมธุรกิจของสองบริษัทนี้ เนื่องจากหลังการรวมธุรกิจกันแล้วได้มีการปรับอัตราค่าบริการรายเดือนสมาชิกสูงขึ้น

การขึ้นค่าบริการสมาชิกหลังการรวมกิจการ

ในปี พ.ศ. 2542 อ.ส.ม.ท. ได้อนุมัติให้ยูบีซีปรับราคาค่าบริการสมาชิก ทำให้เกิดการคัดค้านจากผู้บริโภคต่อการขึ้นราคาในครั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคได้รับผลกระทบโดยตรง มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคและโครงการสื่อสันติภาพ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการประชามติเรื่อง “ยูบีซีขึ้นค่าสมาชิก ยุติธรรมต่อผู้บริโภคหรือไม่” เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับพฤติกรรมการขึ้นราคาของยูบีซี รายละเอียดของการขึ้นราคามีดังนี้

- มินิแพ็กเกจ มีการปรับค่าบริการเป็น 400 บาท/เดือน (ราคาเดิม)
- ซิลเวอร์แพ็กเกจ มีการปรับค่าบริการเป็น 790 บาท/เดือน (แพ็กเกจใหม่ 10 ช่อง)
- โกลด์แพ็กเกจ มีการปรับค่าบริการเป็น 1,090 บาท/เดือน (จากเดิมราคา 890 บาท/เดือน)

นอกจากนี้ ผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกใหม่ ยังไม่สามารถสมัครเป็นสมาชิกประเภท มินิแพ็คเกจได้ โดยทางยูบีซีได้อ้างการขึ้นราคาว่า หลังการรวมกิจการยูบีซียังมีการขาดทุน ประมาณเดือนละ 70 ล้านบาท และบริษัทก็ยังไม่ถึงจุดคุ้มทุนจนกว่าจะมีสมาชิกประมาณ 4-8 แสนราย ซึ่งหากไม่มีการขึ้นราคาในครั้งนี้ บริษัทอาจต้องปิดกิจการลงและประชาชนก็จะไม่ได้ดู โทรทัศน์บอกรับสมาชิกอีกต่อไป²⁶

การประชาพิจารณ์เรื่อง “ยูบีซีขึ้นค่าสมาชิก ยุติธรรมต่อผู้บริโภคหรือไม่” เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2542 นั้น ผู้บริโภคมีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นด้วยและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการขึ้นราคา ซึ่งสามารถสรุปผลประชาพิจารณ์ได้ ดังนี้²⁷

ตารางที่ 4.2 สรุปผลประชาพิจารณ์

ไม่เห็นด้วยกับการขึ้นราคา	เห็นด้วยกับการขึ้นราคา
<ol style="list-style-type: none"> การจัดรายการไม่เหมาะสม ไม่คุ้มราคา ไม่สนองต่อความต้องการผู้บริโภค อนึ่ง เนื่องจากเป็นกิจการที่มีอำนาจเหนือตลาดเจ้าเดียวในเมืองไทย อำนาจต่อรองกับบริษัทเจ้าของรายการในต่างประเทศย่อมสูงมาก แต่ยูบีซีไม่ได้ใช้เหตุผลนี้ให้เป็นประโยชน์ กลับอ้างว่าไม่อาจยึดหยุ่นรายการให้เหมาะสมได้ต้องทำตามที่เจ้าของรายการกำหนดมา ซึ่งไม่น่าใช้ข้ออ้างที่มีเหตุผลยอมรับได้ ข้อมูลหลายเรื่อง อ.ส.ม.ท. ตอบผู้บริโภคไม่ได้และยอมรับเองว่ากำลังเปิดรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไปอยู่ เพราะฉะนั้นจึงไม่สมควรรีบตัดสินใจขึ้นราคา ควรมีการทบทวนหรือชะลอการตัดสินใจ ทางเลือกในการยกเลิกการเป็นสมาชิคนั้น จะสะท้อนความล้มเหลวในการบริหารงานของรัฐ มันน่าจะมีจุดที่เหมาะสมให้กับผู้บริโภคเพราะ ผู้บริโภคบางคนอาศัยอยู่ในพื้นที่อุปสรรคด้านจำเป็นต้องพึ่งบริการสายเคเบิล ตัวแทนจากชมรมโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในส่วนภูมิภาคยืนยันว่าราคาค่าบริการของยูบีซีแพง การบริหารการจัดการขาดทุนเพราะขาดประสิทธิภาพในการบริหาร การขึ้นราคาบริษัทไม่ได้ให้ผลตอบแทนหรือปรับปรุงอะไรก่อนขึ้นราคา ส่อให้เห็นว่ามีเจตนาเอาเปรียบ โดยปกติการขอขึ้นราคาสิ่งใดสิ่งหนึ่งควรมีข้อเสนอที่ดูใจให้กับผู้บริโภคด้วยแต่ยูบีซีกลับไม่มี การขึ้นราคาไม่มีการสอบถามผู้บริโภคก่อน จึงไม่ใช่เรื่องชอบธรรม อ.ส.ม.ท. ไม่ควรคิดแทน ทำแทนผู้บริโภค แต่ควรฟังเสียงผู้บริโภคบ้าง 	<ol style="list-style-type: none"> ต้องให้ความเห็นใจบริษัทที่ดำเนินการกิจการโดยไม่มีกำไรโฆษณา มองแล้วรายการคุ้มค่างกว่าโทรทัศน์ที่ไม่เสียค่าบริการที่มีโฆษณามากเกินไป การรวมกิจการเป็นข้อดีเพราะเห็นการปรับปรุงในแง่การบริหารหลายอย่างดีกว่าเมื่อก่อน เห็นด้วยว่าเป็นเรื่องของบริษัทกับลูกค้าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ใครอยากดูก็ควรจ่ายเงินซื้อไป

²⁶ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคและโครงการสื่อสันติภาพ, “ยูบีซีขึ้นค่าสมาชิกยุติธรรมหรือไม่ต่อผู้บริโภค,” เอกสารประกอบการประชาพิจารณ์ 9 เมษายน 2542, (2542), หน้า 136. (อัดสำเนา)

²⁷ “ยูบีซีขึ้นราคา การคุ้มครองที่ไม่มีผู้บริโภคในสายตา,” วารสารฉลาดซื้อ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2542), หน้า 31.

การร้องเรียนของผู้บริโภคสืบเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ได้มีการยื่นข้อเรียกร้องไปยัง อ.ส.ม.ท. และสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค มีประเด็นในการเรียกร้องหลักๆ คือ

- ลูกค้าไม่ได้รับประโยชน์ ตามที่ผู้ประกอบการเคยสัญญาไว้
- ไม่พอใจต่อการขึ้นราคาค่าบริการสมาชิก
- ยูบีซีทำการโฆษณาสินค้าระหว่างรายการ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำได้เพียงเรียกผู้ประกอบการมาชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ส่วน อ.ส.ม.ท. ยืนยันว่าได้พิจารณาอนุมัติให้ยูบีซีขึ้นราคาอย่างรอบคอบแล้ว

อย่างไรก็ดีผลจากการร้องเรียนของผู้บริโภคในครั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้นำข้อเรียกร้องไปพิจารณา และให้คณะกรรมการแข่งขันทางการค้าไปศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ประกอบการในตลาด โดยคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2543 ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาการแข่งขันทางการค้า กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิกและการถูกจำกัดสิทธิในการทำธุรกิจภาพยนตร์ วิดีโอเทป โดยได้มีการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรม รวมทั้งปัจจัยที่เป็นอุปสรรคจำกัดการแข่งขันจากผู้ประกอบการรายใหม่ที่จะเข้ามาในตลาด เพื่อนำมาพิจารณาตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ต่อไป

พฤติกรรมผู้ประกอบการในตลาดโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ²⁸

จากเอกสารของคณะอนุกรรมการศึกษาการแข่งขันทางการค้า กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิกและการถูกจำกัดสิทธิ ในการทำธุรกิจภาพยนตร์ วิดีโอเทป ซึ่งทำการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ประกอบการในธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิกได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ

1. พฤติกรรมของไอพีซีและบริษัทยูทีวีในช่วงเวลาที่แข่งขันกัน (ก่อนรวมกิจการ)
2. พฤติกรรมของบริษัทยูบีซีหลังการรวมกิจการระหว่างยูทีวีและไอพีซี

²⁸ คณะอนุกรรมการศึกษาการแข่งขันทางการค้า, กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก 14 มิถุนายน 2543, (2543), หน้า 22. (อัคราเนนา)

การวิเคราะห์พฤติกรรมการแข่งขันของผู้ประกอบการแบ่งเป็นด้านราคา, ด้านรายการและด้านเทคโนโลยี

1. พฤติกรรมของไอบีซีและบริษัททีวีในช่วงเวลาที่แข่งขันกัน (ก่อนรวมกิจการ)

บริษัทไอบีซี เป็นผู้ให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกรายแรกในประเทศไทย โดยเปิดให้บริการ เมื่อปี 2535 และเป็นผู้ผูกขาดมาตลอดจนกระทั่งยูทิวทีวีเข้ามาแข่งขัน เมื่อเดือนกันยายน 2538 ก่อนที่บริษัททีวีจะเข้ามาแข่งขัน บริษัทไอบีซีสามารถทำกำไรติดต่อกันถึง 3 ปี และสามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ในช่วงที่ไม่มีการแข่งขันนี้ผู้บริโภคมีทางเลือกแพ็คเกจเดียว คือ 3 ช่องในราคา 600 บาทและ 9 ช่องในราคา 800 บาท (ตารางที่ 4.3)

บริษัททีวีเป็นคู่แข่งที่สำคัญของบริษัทไอบีซี เนื่องจากใช้เทคโนโลยีในการแพร่ภาพที่มีศักยภาพที่ดีกว่าบริษัทไอบีซี โดยใช้สายใยแก้วนำแสงซึ่งมีความจุของจำนวนช่องสัญญาณสูงทำให้สามารถแพร่ภาพจำนวนรายการได้มากกว่าและภาพมีความคมชัดมากกว่า เมื่อมีผู้ประกอบการ 2 รายในตลาด พฤติกรรมของผู้ประกอบการมีลักษณะที่แข่งขันกันอย่างชัดเจน (ตารางที่ 4.3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 รายละเอียดแพ็คเกจของบริษัทไอบีซีและบริษัทยูทีวี พ.ศ. 2540 ก่อนรวมกิจการ

ก่อนการรวมธุรกิจปี 2540				
	IBC	ราคา (บาท)	UTV	ราคา (บาท)
ก.พ. 2540	-3 ช่อง -IBC 1 ช่องข่าวและกีฬา (อังกฤษ) -IBC 2 ช่องสารบันเทิง (อังกฤษ) -IBC 3 ช่องสารบันเทิง และข่าวต่างๆ (ไทย) -9 ช่อง -IBC 2 Entertainment Menu -IBC 3 Variety Thai -IBC 6 Asian Movie -IBC 7 การ์ตูน -IBC 8 Discovery -IBC 9 รายการสด	600 800	-3 ช่อง -9 ช่อง +8 ช่อง โบนัสพิเศษ (ดูฟรี) ABN, CNBC, CMT, CCTV, Channel [V] Thailand, Education Channel, U Super Channel, NBC	400 800
พ.ย. 2540	1) ระบบ MMDS มี 2 แพคเกจ คือ -10 ช่อง (กรุงเทพและปริมณฑล) : CNN, IBC News, HBO, IBC Series, ESPN, IBC Cartoon, IBC Q Music, Discovery, MTV, IBC Asian Movies -7 ช่อง (ต่างจังหวัด) : CNN, IBC News, HBO, IBC Series, ESPN, IBC Cartoon, IBC Q Music 2) ระบบ DTV มี 4 แพคเกจ คือ -15 ช่อง HBO, CINEMAX, IBC Series, ESPN, Star Sport, Discovery, IBC Cartoon, Cartoon Network, MTV, Channel [V], IBC Q Music, BBC World, IBC News, ABN, CNN -15 ช่อง+Sport Package 2 ช่อง -15 ช่อง+Movie Package 6 ช่อง : Hallmark, MGM, Star Movies, TNT, IBC Asian Movies, IBC Movies -15ช่อง+ Sport Package 2 ช่อง+ Movie Package 6 ช่อง	800 550 890 900 1,040 1,090		

ที่มา : วารสารเคเบิลทีวี, 2540

1.1 การแข่งขันด้านราคา

การแข่งขันในด้านราคาพบว่า โดยเฉพาะค่าสมาชิก เห็นได้จากกรณีที่ทั้ง 2 บริษัทจะกำหนดค่าสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามตารางที่ 4.3 ในส่วนของแพ็คเกจที่มีราคาสูงสุดจะอยู่ที่ราคา 800 บาท แต่จำนวนช่องของทั้ง 2 บริษัทมีความแตกต่างกัน โดยไอบีซีจะมีจำนวนช่อง 9 ช่อง ขณะที่ยูทีวีจะมีจำนวนช่อง 9 ช่องและช่องโบนัส 8 ช่อง ซึ่งการแข่งขันของทั้ง 2 บริษัททำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภค โดยการปรับราคาแต่ละครั้งต้องขออนุญาตจาก อ.ส.ม.ท. ทั้งนี้เพื่อป้องกันการรวมกลุ่มกันเพื่อเอาเปรียบผู้บริโภค สำหรับค่าติดตั้ง ค่าประกัน

อุปกรณ์ และค่าบริการในช่องพิเศษ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดขึ้นอยู่กับการส่งเสริมการค้าในช่วงเวลานั้นๆ

1.2 การแข่งขันด้านรายการ

ไอบีซีมีจุดแข็งด้านรายการมาก เพราะมีความได้เปรียบด้านรายการ เนื่องจากได้สิทธิผูกขาดในการถ่ายทอดสดรายการกีฬา ซึ่งเป็นจุดขายหลักของไอบีซี ในขณะที่ทีวีเน้นความหลากหลายของรายการ ที่มีให้แก่ผู้บริโภค ตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับกลาง มีการเสนอรายการให้ชมมากกว่า 30 ช่อง หากจ่ายค่าบริการรายเดือน 800 บาท จะได้ดูรายการ 9 ช่อง ถ้าอยากดูมากกว่านั้นจะต้องมีการจ่ายเพิ่มในลักษณะของ Pay-Per-View มีทั้งคิดราคาต่อเรื่องและคิดราคาต่อช่องรายการที่เพิ่มเติม

นอกจากนี้ทีวียังมีมินิแพ็คเกจที่มีราคาเพียง 400 บาท/เดือน ซึ่งมีการแพร่ภาพรายการโทรทัศน์ไม่เสียค่าบริการ 6 ช่อง และช่องมาตรฐาน 3 ช่อง รวมช่อง HBO ซึ่งเป็นช่องยอดนิยมด้วย ซึ่งกลุ่มลูกค้าเหล่านี้ ไม่ได้มีความสนใจที่จะชมรายการของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก หากแต่ต้องการให้สัญญาณภาพในการรับชมโทรทัศน์ไม่เสียค่าบริการมีความชัดเจน

การแข่งขันด้านรายการของทั้งสองบริษัท นอกจากมีความหลากหลายแล้วยังมีการคิดราคาในแต่ละแพ็คเกจไม่เท่ากัน ถ้าจ่ายมากก็จะได้จำนวนช่องมาก ถ้าจ่ายน้อยก็ได้ชมจำนวนน้อยลง ซึ่งทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับชมโทรทัศน์บอกรับสมาชิกอย่างมาดั่งแสดงในตารางที่ 4.4 ก่อนการรวมธุรกิจผู้บริโภคจึงมีทางเลือกถึง 8 แพ็คเกจของทั้งบริษัทไอบีซีและบริษัททีวีรวมกัน

ศูนย์วิจัยทรัพย์สินทางปัญญา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 จำนวนแพ็คเกจและอัตราค่าบริการ

วันที่	จำนวนแพ็คเกจและอัตราค่าบริการ				
	บริษัทไอบีซี	ราคา	บริษัท ยูทีวี	ราคา	บริษัทยูบีซี (IBC+UTV)
ต้นปี	1	800	2	400,800	3
ก.ย. 2540	1	800	3	400,890,1,200	4
พ.ย. 2540	5	MMDS : 550 (ต่างจังหวัด) และ 800 ในกรุงเทพฯและ ปริมณฑล DSTV : 890,990,1,040,1,090	3	400,890,1,200	8

ที่มา : วารสารเคเบิลทีวี , 2540

จะเห็นได้ว่าก่อนการรวมกิจการของผู้ประกอบการทั้ง 2 ราย มีการแข่งขันกัน โดยทั้งสองฝ่ายจะพยายามเพิ่มทางเลือกให้แก่ลูกค้า และปรับปรุงคุณภาพของบริการ มีการเพิ่มจำนวนช่องอย่างต่อเนื่อง

1.3 การแข่งขันด้านเทคโนโลยี

ไอบีซีใช้เทคโนโลยี 2 แบบ ในการนำเสนอคือ ระบบ MMDS ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ตั้งแต่เริ่มแรกในการให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ต่อมาทางไอบีซีได้มีการใช้เทคโนโลยีระบบจานดาวเทียมหรือ DTH ทำให้สามารถดูช่องรายการได้มากขึ้นและยังป้องกันการลักลอบใช้สัญญาณเถื่อนด้วย

ยูทีวีมีเทคโนโลยีเคเบิลใยแก้วนำแสงเป็นสื่อในการแพร่ภาพออกอากาศ ช่วยให้สัญญาณภาพและเสียงมีความคมชัด ซึ่งเป็นจุดขายให้กับยูทีวีอย่างมาก เนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่มักประสบปัญหาเรื่องความคมชัดของสัญญาณภาพ ซึ่งระบบของยูทีวีสามารถแก้ปัญหานี้ได้เป็นอย่างดี

2. พฤติกรรมของบริษัทยูบีทีหลังการรวมกิจการระหว่างยูทีวีและไอบีที

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจส่งผลให้ค่าเงินบาทต่ำลง ทำให้บริษัทยูทีวีและบริษัทไอบีทีตัดสินใจรวมธุรกิจในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 เป็นบริษัทยูบีที ซึ่งหลังรวมกิจการแล้วบริษัทเริ่มมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากเดิม ดังนี้

2.1 พฤติกรรมด้านราคา

การเป็นสมาชิกโทรทัศน์บอกรับสมาชิกโดยพื้นฐานต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ค่าประกันอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายรายเดือน ซึ่งหลังจากการรวมกิจการแล้วมีการปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการไปจากก่อนรวมกิจการอย่างมากดังเห็นได้จาก

ในระบบจานดาวเทียมได้ขอปรับค่าบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นจุดแรก 6,000 บาท (เดิมมีการส่งเสริมการขายไม่คิดราคาติดตั้ง) โดยค่าสมาชิกในจุดที่สองของระบบนี้ได้ลดราคาลงจาก 890 บาท เหลือ 282 บาท รวมทั้งขอคิดค่าเช่าอุปกรณ์สำหรับสมาชิกระบบ DStv จากราคา 90 บาท เป็น 155 บาท²⁹

ในระบบเคเบิลใยแก้วได้ขอปรับค่าบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นทั้งจุดแรกจาก 2,600 บาท เป็น 3,500 บาทและคิดค่าสมาชิกในจุดที่สองจาก 1,000 บาท เป็น 1,500 บาท รวมทั้งขอคิดค่าเช่าอุปกรณ์สำหรับสมาชิกระบบ CATv ในราคา 97 บาท จากเดิมที่ไม่เรียกเก็บค่าเช่าในส่วนนี้

ตารางที่ 4.5 การเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าบริการของบริษัทยูบีทีหลังรวมกิจการ

ประเภทบริการ	ค่าบริการเดิม	ค่าบริการ พ.ศ. 2546	การเปลี่ยนแปลง (บาท)
ค่าธรรมเนียมแรกเข้าระบบDStv	0	6,000	6,000
ค่าติดตั้งจุดแรกระบบ CATv	2,600	3,500	900
ค่าติดตั้งจุดที่สองระบบ CATv	1,000	1,500	1,000
ค่าสมาชิกจุดแรก(Basic Package)	890	1,253	363
ค่าสมาชิกจุดที่สองระบบ DStv	890	282	-718
ค่าสมาชิกจุดที่สองระบบ CATv	180	282	102
ค่าเช่าอุปกรณ์ DStv	90	155	65
ค่าเช่าอุปกรณ์CATV	0	97	97

ที่มา : เอกสารการโฆษณาและนิตยสารของบริษัทยูบีที, 2540 – 2546

²⁹ คณะอนุกรรมการศึกษาการแข่งขันทางการค้า, กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก 14 มิถุนายน 2543, (2543), หน้า 42. (อัดสำเนา)

โดยสรุปแล้ว หลังการรวมกิจการบริษัทยูบีซีมีนโยบายที่เพิ่มค่าบริการอย่างชัดเจน ซึ่งเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการสมัครเป็นสมาชิกก่อนและหลังรวมกิจการ ส่วนตารางที่ 4.5 แสดงตัวเลขการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าติดตั้งและบริการต่างๆ ก่อนและหลังรวมกิจการ ผลปรากฏว่าหลังรวมกิจการค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.5-100 ยกเว้นค่าบริการของรายเดือนจุดที่สองสำหรับ DSTv

2.2 พฤติกรรมด้านรายการ

ก่อนการรวมกิจการจะมีการแข่งขันทางด้านรูปแบบของรายการคือ มีการจัดแพ็คเกจเพื่อจูงใจผู้บริโภคทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสเลือกซึ่งเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการแข่งขันของผู้ประกอบการ แต่หลังจากมีการรวมกิจการของผู้ประกอบการเป็นบริษัทยูบีซีพบว่า มีการลดจำนวนแพ็คเกจที่สมาชิกใหม่สามารถเลือกได้ โดยยูบีซีปิดรับสมัครสมาชิกใหม่ สำหรับมินิแพ็คเกจซึ่งมีราคาต่ำสุดคือ 400 บาท การยกเลิกระบบนี้มีผลกระทบต่อผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย และผู้ที่ต้องการใช้ระบบการสื่อสารสัญญาณภาพผ่านสายเคเบิลใยแก้วนำแสง เพื่อที่จะสามารถรับชมช่องรายการโทรทัศน์สาธารณะได้ชัดเจน

นอกจากการยกเลิกมินิแพ็คเกจแล้ว บริษัทยูบีซีมีการยกเลิกและรวมแพ็คเกจต่างๆ ของบริษัทยูทีวีและบริษัทไอบีซีที่มีราคาในช่วง 890-1,090 บาท เข้ามาเป็นแพ็คเกจเดียวกันที่เรียกว่าเบสิคแพ็คเกจ และคงรักษาแพ็คเกจที่มีราคาสูงสุดคือ 1,200 บาทหรือ premium package ไว้ทำให้เหลือ 2 แพ็คเกจ หลังจากนั้นทำการรวมเบสิคแพ็คเกจเข้ากับ premium package ให้เป็นโกลด์แพ็คเกจ

หลังจากนั้นยูบีซีได้ปรับ basic package ใหม่ เรียกว่าซิลเวอร์แพ็คเกจ 790 บาท แต่ไม่มีช่องรายการที่ได้รับความนิยมอย่าง HBO, Cinemax, Discovery, CNN และ MTV บริการนี้จึงเทียบไม่ได้กับเบสิคแพ็คเกจเดิม และไม่จำเป็นว่าเป็นทางเลือกที่แท้จริงให้ผู้บริโภค

ตารางที่ 4.6 รายละเอียดแพ็คเกจของบริษัทยูบีซี (พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2546)

ช่วงเวลา	สมาชิกเก่า	ราคา (บาท)	สมาชิกใหม่ (สมัครหลังรวมกิจการ)	ราคา (บาท)
	- Mini package 4 ช่อง (ไม่รวม Preview Channel) : UBC Asian Movies (แทนที่ HBO), Channel [V], UBC News, UBC Movies&Kids - Basic package 16 ช่อง (ไม่รวม Preview Channel) 9 ช่อง หลัก HBO, Discovery, CNN, ESPN, Channel [V], UBC Asian Movies, UBC Movies&Kids, UBC Series, UBC News+7 ช่อง โบนัสพิเศษ (ดูฟรีระยะหนึ่ง) Cinemax, TNT&Cartoon Network, Animal Planet, CCTV, Fashion TV, Jet TV, CNBC - Basic package 16 ช่อง + 2 ช่อง Super Sport 1 & 2 - Basic package 16 ช่อง + 4 ช่อง (Hallmark, Star World, MTV, BBC World) - Premium package 22 ช่อง : Basic 16 ช่อง + 6 ช่อง Super Sport 1, Hallmark, Star World, MTV, BBC World	400 890 990 1,040 1,090 (เดิม 1,200)	- ไม่รับสมาชิกใหม่เพิ่มในแพ็คเกจ 4 ช่อง - Basic 16 ช่อง - Basic 16 ช่อง + Sport 2 ช่อง - Basic 16 ช่อง + 4 ช่อง - Premium 22 ช่อง - เก็บค่าเช่าอุปกรณ์เพิ่ม 100 บาทในระบบใยแก้ว	890 990 1,040 1,090
ก.พ.2542	ระวังการแพร่ภาพ HBO, ESPN, Discovery, CNN ในระบบ MMDS เหลือแต่รายการที่ UBC ผลิตเอง 4 ช่อง สำหรับสมาชิกในกทม. - UBC Asian Movies, UBC Movies&Kids, UBC Series และ UBC News และสำหรับสมาชิกในต่างจังหวัดสามารถชมได้เพียง UBC Movies&Kids และ UBC News	ฟรี	ระวังการแพร่ภาพ HBO, ESPN, Discovery, CNN ในระบบ MMDS 4 ช่อง เหลือแต่รายการที่ UBC ผลิตเอง 4 ช่อง สำหรับสมาชิกกทม. และเหลือ 2 ช่อง สำหรับต่างจังหวัด	ฟรี
พ.ศ. 2542	- ยกเลิกระบบ MMDS - Mini package 6 ช่อง (UBC Asian Movies, UBC Movies, UBC Series, UBC Kids, UBC News, Channel [V]) - Silver package 9 ช่อง (ไม่มีรายการยอดนิยม เช่น HBO, CINEMAX, CNN, BBC, Discovery, ESPN, TNT, MTV รายการที่มี คือ 6 ช่อง + UBC Supersport, JET TV, Fashion TV) - Gold package มีทุกช่องยกเว้น NHK, TV5 และ JET TV	400 (VAT 10%) 790 (VAT 10%) 1,090 (VAT 10%)	- ยกเลิกระบบ MMDS - Silver package 9 ช่อง (ไม่มีรายการยอดนิยม เช่น HBO, CINEMAX, CNN, BBC, Discovery, ESPN, TNT, MTV รายการที่มี คือ 6 ช่อง + UBC Supersport 1, JET TV, Fashion TV) - Gold package มีทุกช่องยกเว้น NHK, TV5, JET TV	790 (VAT 10%) 1,090 (VAT 10%)
ส.ค.2544	แพ็คเกจต่างๆยังคงเดิม (จำนวน 3 แพ็คเกจ)	400 769 1,253	- Silver package - Gold package มีทุกช่องยกเว้น NHK	769 1,253 (VAT 7%)

ที่มา : เอกสารโฆษณาและนิตยสารของยูบีซี, 2541-2546

2.3 พฤติกรรมด้านเทคโนโลยี

หลังการรวมกิจการ ยูบีซี ก็ได้ดำเนินการยกเลิกบริการระบบ MMDS ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด การยกเลิกระบบ MMDS ทำให้สมาชิกเดือดร้อน และมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก ทั้งนี้เนื่องจากระบบ MMDS มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าระบบ CATV และ DStv โดยมีอัตราค่าบริการรายเดือนที่ต่ำกว่า ไม่มีค่าเช่าอุปกรณ์ และสามารถติดตั้งจุดที่สองได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

แม้ในช่วงแรกที่มีการประกาศยกเลิกระบบ MMDS บริษัทจะอนุญาตให้สมาชิกสามารถเปลี่ยนระบบได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่พอสิ้นสุดระยะเวลานั้นแล้ว ผู้บริโภคก็ต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายของการเปลี่ยนระบบต่างๆ ที่ในการขออนุมัติรวมกิจการบริษัทได้ให้คำมั่นแก่ อ.ส.ม.ท. ที่จะใช้ระบบส่งสัญญาณ 3 ระบบคือระบบทางสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (CATV) ระบบส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (DStv) และระบบ MMDS ซึ่งขณะนั้นบริษัทชี้แจงว่า บริษัทกำลังทำการศึกษาเพื่อปรับปรุงระบบการออกอากาศให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นและจะทำการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณแบบใส่รหัส (encryption) เพื่อป้องกันการลักลอบชมรายการ และบริษัทจะเปิดโอกาสให้สมาชิกระบบ MMDS เปลี่ยนไปเป็นระบบ DStv โดยไม่คิดค่าติดตั้งเพียงชั่วคราวจำกัด ทำให้จำนวนสมาชิกไม่เพิ่มจำนวนขึ้น

สรุปแล้วการนำร่องรายการที่มีต้นทุนผันแปรออกจากแพ็คเกจราคาถูกเป็นการขึ้นราคาไปในตัว และเป็นการจำกัดโอกาสในการเลือกของสมาชิกที่ต้องการรับชมช่องที่ถูกตัดออกไป ทำให้ต้องเปลี่ยนไปเป็นสมาชิกในแพ็คเกจโกลด์ที่มีราคาบริการที่แพงกว่า เพราะแพ็คเกจแบบซิลเวอร์แพ็คเกจไม่สามารถดูใจให้ใช้บริการ ลักษณะเช่นนี้เป็นพฤติกรรมที่ต้องการจะบังคับผู้บริโภคให้เข้าสู่แพ็คเกจโกลด์ ที่ราคาค่าบริการรายเดือน 1,413 บาท นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ปรับค่าเช่าอุปกรณ์รายเดือน และค่าติดตั้งจุดที่สอง ซึ่งทำให้ผู้บริโภคเกิดค่าใช้จ่ายที่ตามมาจำนวนมาก

ดังนั้นเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพฤติกรรมของยูบีซีก่อนและหลังรวมกิจการเป็นบริษัทยูบีซีนั้นจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ก่อนการรวมตัวกันมีแรงกดดันของการแข่งขันในตลาดทำให้ผู้ประกอบการทั้งสองรายต้องแข่งขันในการสร้างทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค โดยมีการออกแพ็คเกจที่มีจำนวนช่องและราคาที่หลากหลายตลอดจนเพิ่มจำนวนช่องโดยตรงราคาค่าบริการ อย่างไรก็ตามภายหลังจากการรวมตัวกันบริษัทกลับลดจำนวนแพ็คเกจเดียว ในทางปฏิบัติ โดยดึงรายการที่ได้รับความนิยมสูงออกจากแพ็คเกจที่มีราคาถูก ในทางเทคโนโลยีการส่งรายการยูบีซีได้ยกเลิกระบบ MMDS ที่เป็นระบบประหยัดสำหรับสมาชิกแต่เป็นระบบที่ไม่สร้างกำไรให้บริษัทเท่าที่ควร ยูบีซีอ้างว่าระบบ MMDS เป็นระบบอนาล็อกซึ่งผู้ชมสามารถลักลอบติดตั้งเองได้ง่าย ทำให้ยูบีซีต้องสูญเสียรายได้ตรงจุดนี้ไป